

Nacionalne konsultacije mladih o mehanizmima za utvrđivanje i kazivanje istine Beograd 08. 07. 2007.

Zaključci

Na konsultacijama u Beogradu učesnici su bili aktivisti nevladinih organizacija, studentskih udruženja, podmladaka političkih stranaka i drugih organizacija iz Srbije.

Pokazan je visok stepen zainteresovanosti za učešće u procesu izgradnje mehanizma za prikupljanje činjenica o ratnim dešavanjima na prostoru bivše Jugoslavije, kao i za kasnije angažovanje u radu tog mehanizma.

Mladi vide sebe kao deo ovog procesa isključivo kroz svoju aktivističku ulogu u njemu, i to kako na nivou organizacije u kojoj rade ili su aktivni tako i na ličnom nivou, kroz svakodnevne susrete sa kolegama, prijateljima i porodicom.

Opšti stav je da je uloga mladih od izuzetne važnosti ne samo zbog toga što su i oni sastavni deo društva, te kao takvi legitimni zastupnici svojih stavova, već prvenstveno zbog njih samih i njihove budućnosti. Osnov ovog procesa jeste vladavina prava - bez dobrih zakona koji se sprovode i odnose na sve građane, bez sankcionisanja određenih dela koja spadaju u domen širenja nacionalne, verske i etničke mržnje, nemoguće je uspostaviti demokratsko društvo, a još manje je moguće da će neophodni proces suočavanja sa prošlošću otpočeti i odvijati se u pozitivnom smeru.

Takođe, mladi su se na ovom sastanku saglasili da je regionalni pristup procesu suočavanja od prioritetne važnosti, te da će samo međusobnim povezivanjem, razmenom ideja i iskustava moći da se stvori neko zajedničko polje delovanja; regionalni pristup je, dodatno, viđen kao važan zbog same činjenice da su i sami ratovi bili regionalnog karaktera te bi svaka izolacija mogla samo ograničiti proces suočavanja, svodeći ga na deklarativne zahteve koji ostaju bez ikakvog efekta.

Ključno mesto u konsultacijama mladi su dali pitanju institucionalizacije procesa suočavanja i to kako kroz stvaranje komisije koja bi za zadatak imala prikupljanje činjenica i njihovo prezentovanje, tako i kroz uticaje na državne organe da takvu instituciju priznaju i podrže.

Ono što je karakteristično za sve konsultacije mladih jeste da kao ciljnu grupu na koju oni mogu da deluju jesu sami mladi; metode stoga moraju biti prilagođene ciljnoj grupi. Kao oblasti kroz koje je najproduktivnije delovati određene su kultura i umetnost, sport, obrazovni sistem i mediji.

Ukazano je i na značaj izgradnje mehanizma za utvrđivanje istine odozdo na gore – od civilnog društva ka državi, a ne obrnuto - odnosno od manjih sredina i organizacija u njima koje povezivanjem između sebe stvaraju jak resurs za kvalitetno javno zagovaranje; nevladine organizacije imaju ulogu stvaranja uslova u kojima se takva saradnja može ostvariti na najkvalitetniji mogući način.

Problemi koji mladima mogu otežati rad na izgradnji novog društva mogu biti raznovrsni:

Apatija i nezainteresovanost mladih, nedovoljna regionalna mobilnost i neinformisanost tako da je velika pažnja posvećena načinima na koje se mladi mogu motivisati da uzmu učešće u procesu suočavanja i angažovanju na poboljšanju opštih uslova života mladih

Zatvorenost i rigidnost obrazovnog sistema, što se može rešiti preduzimanjem manjih koraka kako bi se 'ušlo' u sistem; naime, jedan od konkretnih predloga bio je da se ostvari saradnja sa nastavnicima građanskog vaspitanja koja bi postepeno dovela i do direktnog kontakta sa učenicima osnovnih i srednjih škola

Medijska blokada koju je neophodno razbiti; vezano za javni nastup civilnog društva je i predlog da se poboljša outreach NVO-a

Sama tema suočavanja sa prošlošću je u Srbiji marginalizovana te bi jedan od početnih zadataka bio učiniti je prioritetnom.

Na kraju, ključne reči koje su mladi aktivisti odabrali kako bi sumirali zaključke do kojih su došli tokom konsultacija jesu AKTIVIZAM, REGIONALNO POVEZIVANJE I INSTITUCIONALIZACIJA.

Proces suočavanja sa prošlošću ne sme se odlagati već se na njemu se mora raditi svakodnevno i aktivno.

